

Üniversite Öğrencilerinin Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri ile Narsistik Özellikler ve Boyun Eğici Davranışlar Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*

Examining of the Relationships Among Body Image Coping Strategies, Narcissistic Traits, and Submissive Behaviors of University Students

Merve Gül Sünbül, Zeliha Traş

Yazar Bilgileri

Merve Gül Sünbül
Uzman, Psikolojik Danışman,
Millî Eğitim Bakanlığı,
mgsunbul@hotmail.com

Zeliha Traş
Prof. Dr., Necmettin Erbakan
Üniversitesi, Eğitim Bilimleri,
ztras@erbakan.edu.tr

ÖZ

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinde beden imgesi baş etme stratejileri, narsistik özellikler ve boyun eğici davranışlar arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada ilişkiisel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın araştırma grubunu 18-25 yaş aralığındaki ($\bar{X}=23,39$, $ss=1,9$) 404 kadın (%75,2) ve 133 erkek (%24,8) olmak üzere toplam 537 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama araçları olarak Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri Ölçeği, Patolojik Narsisizm Envanteri ve Boyun Eğici Davranışlar Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde t testi, tek yönlü varyans analizi, Pearson Korelasyon Katsayısı ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, cinsiyet değişkenine göre üniversite öğrencilerinde beden imgesi baş etme stratejileri toplam puanında kadınların lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Beden imgesi baş etme stratejileri toplam puanı romantik ilişki durumuna göre farklılaşmamaktadır. Korelasyon analizi sonuçlarına göre, beden imgesi baş etme stratejileri ile narsisizm arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Beden imgesi baş etme stratejileri ile boyun eğici davranışlar arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Yapılan çoklu doğrusal regresyon analizi sonucuna göre narsisizm ve boyun eğici davranışların birlikte beden imgesi baş etme stratejilerinin anlamlı yordayıcıları olduğu bulunmuştur.

Makale Bilgileri

Anahtar Kelimeler
Beden imgesi baş etme stratejileri
Narsisizm
Boyun eğici davranışlar
Üniversite öğrencileri

Keywords
Body image coping strategies
Narcissism
Submissive behaviors
University students

Makale Geçmişi
Geliş: 10.01.2023
Düzeltilme: 16.04.2023
Kabul: 13.07.2023

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the relationships among body image coping strategies, narcissistic traits, and submissive behaviors in university students. The correlational survey model was used in the research. The study group of the research consists of a total of 537 university students, 404 females (75.2%) and 133 males (24.8%) studying at a university in a city in the Central Anatolia Region of Türkiye. Body Image Coping Strategies Inventory, Pathological Narcissism Inventory, Submissive Behaviors Scale, and Personal Information Form prepared by the researcher were used as data collection tools in the study. In the analysis of the obtained data; the independent sample t-test, One-Way Anova, Pearson Correlation Coefficient, and multiple linear regression analysis were used. As a result of the research, a significant difference was found in the total score of body image coping strategies in university students in terms of the gender variable. It was found that the total score of women's body image coping strategies was higher than that of men. Body image coping strategies total score does not differ in terms of being in a romantic relationship. According to the results of the correlation analysis, there were positive significant relationships between body image coping strategies and narcissism. There were positive significant relationships between body image coping strategies and submissive behaviors. According to the results of the multiple linear regression analysis, it was found that narcissism and submissive behaviors together predicted body image coping strategies.

*Bu çalışma ikinci yazar danışmanlığında, birinci yazar tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Makale Türü

Araştırma

Önerilen Atıf Sünbül, M. G. & Traş, Z. (2023). Üniversite öğrencilerinin beden imgesi baş etme stratejileri ile narsistik özellikler ve boyun eğici davranışlar arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *TEBD*, 21(2), 905-932. <https://doi.org/10.37217/tebd.1231223>

Giriş

Beden imgesi; aile, kişiler arası ilişkiler, sosyal medya gibi çeşitli faktörlerden etkilenen ve son yıllarda araştırmaların odak noktası haline gelmiş bir kavramdır. Bu konuda yapılan araştırmaların her geçen yıl artış sergilediği görülmektedir. Benlik algısının temel bileşenlerinden biri olarak ele alınan (Dhurup ve Nolan, 2014) beden imgesi, bireyin içinde bulunduğu kültürel çevrenin (Grogan, 2008) ve sosyal etkileşimlerinin bir yansıması (Pop, 2016) olarak görülmektedir. Bireyin kendi bedenine dönük tutum, algı, duygu, düşünce ve davranışlarını içeren, kişisel deneyimlerden etkilenen, bireysel ve çok boyutlu zihinsel bir yapı olarak tanımlanmaktadır (Burg, 2016; Cash, 2004). Deneyimlerden etkilenerek değişen bir kavram olarak beden imgesinin; benlik saygısı, benlik algısı ve kişiler arası ilişkilerle yakından ilişkili olduğu görülmektedir (Burg, 2016). Böylece beden imgesinin birçok değişkene bağlı karmaşık bir yapı olduğu anlaşılmaktadır.

Her birey, kendi beden görünümüyle ilgili çeşitli düşünceler ve algılar geliştirerek bedeniyle ilgili çıkarımlar yapmaktadır. Bu çıkarımlar kişisel yaşantılara göre şekillendiği için subjektif nitelik taşımaktadır. Bu nedenle bireylerin görünümünü algılayış biçimi bazen rasyonel olmamaktadır (Dionne ve Davis, 2012). Olumsuz beden imgesi, bireyin beden görünümünün bir yönünden memnun olmaması ve bir yönünü olumsuz olarak değerlendirmesidir (Cash, 2002). Kişinin mevcut beden büyüklüğü ile idealindeki beden büyüklüğü arasındaki tutarsızlık olumsuz beden imgesine neden olabilmektedir (Spoor ve Madanat, 2016). Olumsuz beden imgesinin, psikolojik ve fizyolojik sağlık üzerinde bazı yıkıcı etkileri olduğu görülmektedir (Bell ve Rushforth, 2008). Olumsuz beden imgesi; fiziksel, zihinsel ve duygusal gerilimin artmasına neden olabilmektedir. Bu gerilimi azaltmak ve beden imgesi ile ilgili endişe veren duygu, düşünce veya durumların üstesinden gelebilmek için görünüşü düzeltme, olumlu mantıksal kabul ve kaçınma olarak sınıflandırılan beden imgesi baş etme stratejileri kullanılmaktadır (Cash, 2012; Farid ve Akbari-Kamrani, 2016). Görünüşü düzeltme ve kaçınma stratejilerinin olumlu mantıksal kabule göre işlevsel olmayan tutumlarla daha fazla ilişkili olduğu saptanmıştır (Cash, Santos ve Fleming-Williams, 2005).

Görünüşü düzeltme stratejisinde bireyler, rahatsızlık duydukları yönlerini gizlemek veya daha iyi duruma getirmek için yoğun çaba harcayabilmektedirler (Walker ve Murray, 2012). Bu strateji, bireyin bedeninde algıladığı kusuru saklamak, kamufle etmek veya düzeltmek amacıyla görünümünü değiştirmeye yönelik davranışları kapsamaktadır. Bireyin beden imgesine yönelik rahatsızlık duyduğu durumu kabullenmesi ise olumlu mantıksal kabul olarak ifade edilmektedir (Cash vd., 2005). Bireyin rahatsızlık duyduğu durumun geçici ve mantıksız olduğunu kendine söylemesi olumlu mantıksal kabul stratejisi kapsamında ele alınmaktadır (Smith-Jackson, Reel ve Thackeray, 2011). Kaçınma stratejisi ise beden görünümü, şekli, ağırlığı veya boyutu ile ilgili bilgi edinmekten kaçınmak amacıyla yapılan davranışlar olarak tanımlanmaktadır (Walker ve Murray, 2012). Bu strateji, beden imgesi ile

ilgili duyulan rahatsızlığı azaltarak kısa süreli bir rahatlama sağlamaktadır (Dhurup ve Nolan, 2014). Bireyin bedenini algılayış biçimi; kültürel faktörler, dönemin güzellik algısı, benlik saygısı, kişilik özellikleri gibi çeşitli değişkenlerden etkilenebilmektedir. Nitekim olumsuz yönde algılanan beden imgesine yönelik her bireyin tutumu farklılık gösterebilmektedir.

Alanyazın incelendiğinde beden imgesi kavramının benlik saygısı (Lin ve Lin, 2018; Pop, 2016), öz şefkat (Schmidt, Raque-Bogdan ve Hollern, 2019; Turk, Kellet ve Waller, 2021), yapılan fiziksel aktiviteler (Añez vd., 2018) ve sosyal karşılaştırma (Büyükmumcu, 2019) gibi çeşitli değişkenlerle ilişkili olduğu görülmektedir. Yapılan araştırmalarda beden imgesi baş etme stratejilerinin olumsuz değerlendirilme korkusu ve sosyal görünüş kaygısı ile (Doğan, Sapmaz ve Totan, 2011); beden imgesi baş etme stratejileri alt boyutlarından görünüşü düzeltme ve kaçınma stratejilerinin kendini nesneleştirme ve beden utancı ile (Bailey, Lamarche, Gammage ve Sullivan, 2016; Choma, Shove, Busseri, Sadava ve Hosker, 2009) ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Narsisizm de beden imgesi baş etme stratejileri ile ilişkili olabileceği düşünülen kavramlardan biridir. Kibir, benmerkezcilik, büyülenmecilik ve şişirilmiş benlik algısı ile karakterize olan narsisizm (Bosson vd., 2008); bireyin benlik saygısının korunması, çevresi tarafından sevilmesi ve onaylanması amacıyla ortaya çıkan bir ihtiyaç olarak ifade edilmektedir (Behrendt, 2015).

Narsisizmde bireyler; başkalarını cezbetmeye çalışan, gösterişli ve baskın davranışlarıyla dikkat çekmektedirler (Buss ve Chiodo, 1991). Bu davranışlar narsisizmin temel faktörlerinden biri olan büyülenmeci narsisizme işaret etmektedir. Büyülenmeci narsisizmde; insanlar üzerinde hâkimiyet kurmak isteyen, diğer insanların hislerine önem vermeyen, onları kötüye kullanan ve dışa dönük tutumlar görülmektedir (Miller, Lynam ve Campbell, 2016). Narsisizmin bir diğer yönünü ise kırılabilirlik oluşturmaktadır. Kırılabilir narsisizm bireyin farkında olduğu zayıflıklarını, utancını, düşük öz güveni ve boşluk hissini içermektedir (Pincus vd., 2009).

Kendilerini diğer insanlardan üstün gören narsist bireylerin çevrelerinden özel bir ilgi ve hayranlık bekledikleri görülmektedir. Bu bireylerin eleştirilere tahammül edemedikleri ve karşılaştıkları eleştirilere dönük saldırgan tutumlar sergileyebildikleri bilinmektedir (Back, Schmukle ve Egloff, 2010; Johnson ve Dave, 2020). Güce ve ilgiye gereğinden fazla gereksinim duyan narsist bireyler (Özsoy ve Ardiç, 2017), kendileriyle ilgili hemen her şeyi olduğu gibi beden imgelerini de abartılı bir şekilde değerlendirmektedirler (Özgür, 2020). Bedenlerinin ve kıyafetlerinin nasıl görüldüğüne fazlasıyla önem vermektedirler (Lelord ve Andre, 2016). Bu bireyler sınırsız ihtişam ve güzellik hayali içindedirler (McWilliams ve Shedler, 2017). Böylesine hayallere sahip bireylerin beden imgeleriyle ilgili algıladıkları kusurlar karşısında ne tür baş etme stratejilerine yönelebilecekleri merak uyandırmaktadır.

Beden imgesinin; bireyin kişilik özellikleri (Güney, 2018), işlevsel olmayan tutumlar (Büyükmumcu, 2019) ve çevresinden gelen mesajlarla (Arroyo, Southard, Cohen ve Caban, 2018; Kenny, O-Malley-Keighran, Molcho ve Kelly, 2017; Petersen, 2017) ilişkili olduğunu gösteren araştırmalara rastlanmaktadır. Bu sonuçlar göz önüne alındığında beden imgesi baş etme stratejileri ile boyun eğici davranışların ilişkili olabileceği düşünülmüştür. Boyun eğici davranışlar, çoğunlukla gerilimin yükseldiği çatışma veya fikir ayrılığı durumlarında bireyin kendi menfaatini koruyamaması veya çekingen davranması olarak tanımlanmaktadır (Gilbert, 1992). Reddedilme, alay edilme veya statünün düşmesi gibi bazı korkular boyun eğici davranışlar ile sonuçlanabilmektedir (Gilbert ve Allan, 1994). Gerginlik yaratması muhtemel durumlarda kaçış, pasif tepkiler, istemeyerek uyum sağlama gibi boyun eğici davranışlar kişinin sosyal beceri eksikliğinden veya atılganlığının düşük olmasından dolayı meydana gelebilmektedir (Allan ve Gilbert, 1997).

Alanyazın incelendiğinde beden imgesi ve baş etme stratejileri arasındaki ilişkiyi ortaya koyan araştırmalara rastlanmaktadır (Ardakani, Targari ve Rashtabadi, 2020; Avcı ve Keven-Aklıman, 2018; Koff ve Sangani, 1997). Bunun yanı sıra üniversite öğrencilerinin beden memnuniyetsizliği yaşadığını gösteren araştırmalara da rastlanmaktadır (Hakim vd., 2021; Pop, 2016; Smith-Jackson vd., 2011; Stanley, 2013; Wang vd., 2018). Özellikle kadınlarda üniversite yaşamı boyunca beden imgesi ile ilgili yaşanan kaygıların olağan bir hale geldiği görülmektedir (Smith-Jackson vd., 2011). Ancak olağan hale gelen beden imgesi ile ilgili bu kaygılarla baş etmede, üniversite öğrencilerinin hangi baş etme stratejilerini kullandıklarını ve bu stratejilerin kullanımının hangi değişkenlerle ilişkili olduğunu gösteren araştırmaların az sayıda olduğu dikkat çekmektedir. Narsistik özelliklerin ve boyun eğici davranışların beden imgesi baş etme stratejilerini yordama düzeyi araştırmanın önemini oluşturmaktadır. Bu araştırmanın, Türkiye’de büyük çoğunluğunu 18-25 yaşlarında olan beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerin oluşturduğu (Atak ve Çok, 2010) üniversite öğrencilerinde beden imgesi baş etme stratejilerinin; narsistik özellikler, boyun eğici davranışlar ve çeşitli değişkenlerle ilişkisini ortaya koyması yönünden alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Böylece gelecekte bu konuda yapılacak olan araştırmalar için etkili ve özgün bir çalışma olacağı tahmin edilmektedir.

Beden imgesi benlik saygısı ile ilişkili bir kavramdır (Lin ve Lin, 2018; Pop, 2016). Boyun eğici davranışların da benlik saygısı ile yakından ilişkili bir kavram olduğu anlaşılmaktadır. Yapılan çeşitli araştırmalar, benlik saygısı düşük olduğunda boyun eğici davranışların artma eğiliminde olduğunu göstermektedir (Atıcı, 2011; Ordu, 2019; Torun, Arslan, Nazik, Akbaş ve Öner-Yalçın, 2012; Tutar, Öztürk-Başpınar ve Güler, 2018). Alanyazın incelendiğinde boyun eğici davranışların; öz eleştiri (Erol-Öngen, 2006), sosyal anksiyete (Eren, 2019; Schneier, Kent, Star ve Hirsch, 2009), öfke ifade tarzları (Traş ve Atış, 2020), sosyal karşılaştırma (Connan, Troop, Landau, Campbell ve Treasure, 2007), umutsuzluk (Musa, 2020; Tümkeya, Aybek ve Çelik, 2010), öz anlayış (Akin, 2009; Gupta ve Mishra,

2016; Kaygısız ve Traş, 2019) gibi pek çok farklı değişkenle çalışıldığı görülmektedir. Boyun eğici davranışlar ile depresyon, obsesif kompulsif bozukluk, kişiler arası duyarlılık, anksiyete bozukluğu, somatizasyon, bastırılmış öfke, olumsuz sosyal karşılaştırma değişkenlerinin ilişkili olduğunu gösteren araştırmalar mevcuttur (Allan ve Gilbert, 2002; Anlı, 2018; Bademli, Lök ve Kaya-Kılıç, 2018; Gilbert, Cheung, Grandfield, Campey ve Irons, 2003). Yukarıdaki alanyazına dayalı olarak bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinde beden imgesi baş etme stratejileri, narsistik özellikler ve boyun eğici davranışlar arasındaki ilişkilerin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlar belirlenmiştir:

1. Üniversite öğrencilerinin beden imgesi baş etme stratejileri;
 - a. Cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
 - b. Romantik ilişki durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
 - c. Algılanan ebeveyn tutumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
2. Beden imgesi baş etme stratejileri, narsistik özellikler ve boyun eğici davranışlar arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Narsistik özellikler ve boyun eğici davranışlar beden imgesi baş etme stratejilerini anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada genel tarama modelinin bir alt türü olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, belirli bir grubun belirli özelliklerini belirlemek amacıyla veri toplanmasını amaçlayan çalışmalardır (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2018). İlişkisel tarama modelleri ise iki veya daha fazla sayıdaki değişken arasındaki değişimin varlığını ve/veya derecesini belirlemeye dönük araştırma modelleri olarak tanımlanmaktadır (Karasar, 2008). Bu araştırmada bağımlı değişken beden imgesi baş etme stratejileri, bağımsız değişkenler narsistik özellikler ve boyun eğici davranışlardır.

Çalışma Grubu

Çalışmanın araştırma grubunu 2020-2021 eğitim öğretim yılında Necmettin Erbakan Üniversitesinde öğrenim gören 537 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma grubunun yaş aralığı 18-25 ($\bar{X}=23,39$, $ss=1,9$) arasında değişmektedir.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin kullandıkları beden imgesi baş etme stratejilerini tespit etmek için "Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri Ölçeği", narsistik özelliklerini ölçmek için "Patolojik Narsisizm Envanteri" ve boyun eğici davranışlarını ölçmek için "Boyun Eğici Davranışlar

Ölçeği" kullanılmıştır. Ayrıca katılımcıların cinsiyet, yaş, algılanan ebeveyn tutumu ve romantik ilişki durumları hakkında bilgi almak için araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır.

Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri Ölçeği

Cash vd. (2005) tarafından geliştirilen Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri Ölçeği, Doğan vd. (2011) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Dörtlü Likert tipinde olan bu ölçek ile bireylerin beden imgesi tehditleri ve olumsuzluklarıyla baş etme stratejilerini ölçmek amaçlanmaktadır. Ölçek, 29 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlar: Görünüşü düzeltme, olumlu mantıksal kabul ve kaçınma şeklindedir.

Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri Ölçeği'nin Cronbach Alfa değeri "görünüşü düzeltme" için kadınlarda .90, erkeklerde .93; "olumlu mantıksal kabul" için kadınlarda .80, erkeklerde .85; "kaçınma" için kadınlarda ve erkeklerde .74 olarak bulunmuştur (Cash vd., 2005). Ölçeğin Türkçeye uyarlanan formunun güvenilirlik çalışması hem cinsiyete göre hem de tüm örneklem üzerinden yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin iç tutarlık güvenilirlik katsayısı "görünüşü düzeltme" için kadınlarda .84, erkeklerde .87, tüm örneklemde .86; "olumlu mantıksal kabul" için kadınlarda .83, erkeklerde .81, tüm örneklemde .81; "kaçınma" için ise kadınlarda ve erkeklerde .84, tüm örneklemde .84 olarak hesaplanmıştır (Doğan vd., 2011). Bu araştırmada ölçeğin Cronbach Alfa değeri "görünüşü düzeltme" için .86; "olumlu mantıksal kabul" için .82; "kaçınma" için .72 ve toplam puan için .80 olarak bulunmuştur.

Patolojik Narsisizm Envanteri

Pincus vd. (2009) tarafından kırılğan ve büyüklenmeci narsisizmi değerlendirmek amacıyla geliştirilen bir öz-bildirim ölçeği olan Patolojik Narsisizm Envanteri, Büyükgüngör (2016) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Altılı Likert tipinde olan bu ölçeğin orijinal formu 52 maddeden oluşmaktadır. Narsistik büyüklenmecilik ve narsistik kırılğanlık boyutlarından oluşmaktadır. Ölçeğin orijinal formunun tümü için güvenilirlik katsayısı .95 olarak hesaplanmıştır (Pincus vd., 2009).

Patolojik Narsisizm Envanteri'nin Türkçe uyarlama çalışmasında yapılan analizlere bağlı olarak, madde korelasyonları ve faktör yükleri nedeniyle 12 madde çıkartılmış ve 40 maddelik Türkçe formu oluşturulmuştur. Ölçeğin tümünün Cronbach Alpha değeri .91 olarak bulunmuştur (Büyükgüngör, 2016). Bu çalışmada Cronbach Alpha değeri .92 olarak bulunmuştur.

Boyun Eğici Davranışlar Ölçeği

Boyun eğici sosyal davranışları ölçme amacı taşıyan bu ölçek, Buss ve Craik (1986) tarafından geliştirilmiştir. Şahin ve Şahin (1992) bu ölçeği "Boyun Eğici Davranışlar Ölçeği" adıyla Türkçeye uyarlamışlardır. 16 maddeden oluşan ve 5'li Likert tipindeki ölçek ergen ve yetişkinlere

uygulanabilmektedir. Ölçekten elde edilen toplam puanın yüksek olması, bireyin yüksek düzeyde boyun eğici davranışa sahip olduğunu göstermektedir. Boyun Eğici Davranışlar Ölçeği'nin Cronbach Alfa değeri .74 olarak bulunmuştur (Şahin ve Şahin, 1992). Bu çalışmada Cronbach Alfa değeri .82 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi için IBM SPSS 21 programı kullanılmıştır. Betimsel istatistikler, bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi, Pearson korelasyon katsayısı ve çoklu doğrusal regresyon analizleri yapılmıştır. Analizlere geçmeden önce, belirlenen yaş sınırının (18-25 yaş) üstünde olduğu tespit edilen 22 değer veri setinden çıkartılmış ve daha sonra uç veri ayıklaması yapılmıştır. Uç verileri ayıklamak için her katılımcı için Z skorları incelenmiştir. -3 - +3 değer aralığının dışında kalan değerler uç değer olarak görülmektedir (Ho, 2018). Bu aralığın dışında olan 3 uç değer veri setinden çıkartılmıştır. Uç verileri saptamada kullanılan yöntemlerden biri de "Mahalanobis Distance" değerleridir (Kannan ve Manoj, 2015). Mahalanobis uzaklık değerleri için kritik değer olan 13,82'nin (iki yordayan değişken için) (Pearson ve Hartley 1958'den aktaran Seçer, 2017) üzerinde olduğu saptanan 33 değer veri setinden çıkartılmıştır. Kalan 537 katılımcıdan elde edilen puanların normal dağılım özelliğini incelemek için çarpıklık ve basıklık katsayılarına bakılmıştır. Verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Değişkenlere Ait Betimsel İstatistikler

<i>Değişkenler</i>	<i>n</i>	<i>X̄</i>	<i>Ss</i>	<i>Çarpıklık</i>	<i>Basıklık</i>
BİBESÖ	537	67,49	9,74	-.216	.072
BİBESÖ-GD	537	23,74	6,14	.094	-.113
BİBESÖ-OMK	537	30,02	5,65	-.217	-.001
BİBESÖ-K	537	13,72	3,79	.741	.192
PNE	537	103,22	30,37	-.222	-.101
BEDÖ	537	38,08	9,68	.246	-.409

BİBESÖ: Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri Ölçeği, BİBESÖ-GD: Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri – Görünüşü Düzeltme, BİBESÖ-OMK: Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri – Olumlu Mantıksal Kabul, BİBESÖ-K: Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri – Kaçınma, PNE: Patolojik Narsisizm Envanteri, BEDÖ: Boyun Eğici Davranışlar Ölçeği

Tablo 1'de Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri, Patolojik Narsisizm ve Boyun Eğici Davranışlar ölçeklerinin çarpıklık ve basıklık katsayıları -1 ile +1 arasında yer aldığı görülmektedir. Çarpıklık ve basıklık katsayıları -1 ile +1 aralığında yer alıyorsa normal dağılım özelliği gösterdiği kabul edilebilir (Hair, Black, Babin, Anderson ve Tatham, 2006). Bu durumda verilerin normal dağıldığı kabul edilebilir. Tablo 1'de beden imgesi baş etme stratejileri puan ortalamasının $\bar{X}=67,49$, patolojik narsisizm puan ortalamasının $\bar{X}=103,22$ ve boyun eğici davranışlar puan ortalamasının $\bar{X}=38,08$ olduğu görülmektedir.

Bulgular

Tablo 2. Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Beden İmgesi Baş Etme Stratejilerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	t	p	Cohen's d
BİBESÖ	Kadın	404	67,97	9,57	2,010	.045*	.19
	Erkek	133	66,02	10,14			
BİBESÖ-GD	Kadın	404	23,88	6,13	.933	.351	.09
	Erkek	133	23,31	6,18			
BİBESÖ-OMK	Kadın	404	30,32	5,53	2,147	.032*	.21
	Erkek	133	29,11	5,92			
BİBESÖ-K	Kadın	404	13,76	3,81	.451	.652	.04
	Erkek	133	13,59	3,70			

BİBESÖ: Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri Ölçeği, BİBESÖ-GD: Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri Ölçeği – Görünüşü Düzeltme, BİBESÖ-OMK: Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri Ölçeği – Olumlu Mantıksal Kabul, BİBESÖ-K: Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri Ölçeği – Kaçınma, *p<.05

Tablo 2 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin beden imgesi baş etme stratejileri toplam puanı, cinsiyet değişkenine göre farklılaşmaktadır ($t_{535}=2,010$, $p<.05$). Elde edilen bulgulara göre kadın üniversite öğrencilerinin beden imgesi baş etme stratejileri ($\bar{X}=67,97$), erkek üniversite öğrencilerinin beden imgesi baş etme stratejilerinden ($\bar{X}=66,02$) anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. Beden imgesi baş etme stratejileri alt boyutları cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde görünüşü düzeltme ($t_{535}=.933$, $p>.05$) ve kaçınma ($t_{535}=.451$, $p>.05$) alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Ancak beden imgesi baş etme stratejileri alt boyutlarından olumlu mantıksal kabulün kadın üniversite öğrencilerinin lehine farklılaştığı bulunmuştur ($t_{535}=2,147$, $p<.05$). Elde edilen bulgulara göre kadın üniversite öğrencilerinin olumlu – mantıksal kabulü ($\bar{X}=30,32$), erkek üniversite öğrencilerinin ($\bar{X}=29,11$) olarak bulunmuştur.

Tablo 3. Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişki Durumuna Göre Beden İmgesi Baş Etme Stratejilerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları

Değişkenler	Romantik İlişkide Olma Durumu	n	\bar{X}	Ss	t	p	Cohen's d
BİBESÖ	İlişkisi var.	215	68,11	9,81	1,205	.229	.10
	İlişkisi yok.	322	67,07	9,69			
BİBESÖ-GD	İlişkisi var.	215	24,02	6,43	.866	.387	.07
	İlişkisi yok.	322	23,55	5,94			
BİBESÖ-OMK	İlişkisi var.	215	30,62	5,65	2,019	.044*	.17
	İlişkisi yok.	322	29,62	5,62			
BİBESÖ-K	İlişkisi var.	215	13,46	3,85	-1,310	.191	.11
	İlişkisi yok.	322	13,89	3,73			

BİBESÖ: Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri Ölçeği, BİBESÖ-GD: Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri Ölçeği – Görünüşü Düzeltme, BİBESÖ-OMK: Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri Ölçeği – Olumlu Mantıksal Kabul, BİBESÖ-K: Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri Ölçeği – Kaçınma, *p<.05

Tablo 3 incelendiğinde beden imgesi baş etme stratejilerinin ($t_{535}=1,205$, $p>.05$), beden imgesi baş etme stratejilerinin alt boyutlarından olan görünüşü düzeltme ($t_{535}=.866$, $p>.05$) ve kaçınmanın ($t_{535}=-1,310$, $p>.05$) romantik ilişki durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı bulunmuştur.

Beden imgesi baş etme stratejilerinden olumlu mantıksal kabulün romantik ilişki durumuna göre romantik ilişkisi olan üniversite öğrencilerinin lehine anlamlı düzeyde farklılaştığı bulunmuştur ($t_{535}=2,019$, $p<.05$). Elde edilen bulgulara göre romantik ilişkisi olan üniversite öğrencilerinin olumlu mantıksal kabulü ($\bar{X}=30,62$), romantik ilişkisi olmayan üniversite öğrencilerinin ($\bar{X}=29,62$) olarak bulunmuştur.

Tablo 4. Üniversite Öğrencilerinde Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri, Narsisizm ve Boyun Eğici Davranışlar Arasındaki İlişkinin Korelasyon Sonuçları

<i>Değişkenler</i>	1	(a)	(b)	(c)	2	3
1. BİBESÖ	1	.77**	.59**	.43**	.47**	.25**
(a) BİBESÖ-GD		1	.11**	.18**	.54**	.24**
(b) BİBESÖ-OMK			1	-.13**	.06	-.07
(c) BİBESÖ-K				1	.22**	.36**
2. PNE					1	.39**
3. BEDÖ						1

BİBESÖ: Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri Ölçeği, BİBESÖ-GD: Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri – Görünüşü Düzeltme, BİBESÖ-OMK: Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri – Olumlu Mantıksal Kabul, BİBESÖ-K: Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri – Kaçınma, PNE: Patolojik Narsisizm Envanteri, BEDÖ: Boyun Eğici Davranışlar Ölçeği, ** $p<.01$

Tablo 4’te verilen Pearson Korelasyon analizi sonuçlarına göre, beden imgesi baş etme stratejileri ile patolojik narsisizm arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($r=.47$, $p<.01$). Beden imgesi baş etme stratejileri ile boyun eğici davranışlar arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır ($r=.25$, $p<.01$). Beden imgesi baş etme stratejilerinin görünüşü düzeltme alt boyutu ile patolojik narsisizm arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ($r=.54$, $p<.01$) ve görünüşü düzeltme ile boyun eğici davranışlar arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ($r=.24$, $p<.01$) tespit edilmiştir. Beden imgesi baş etme stratejilerinin olumlu mantıksal kabul alt boyutu ile patolojik narsisizm ($r=.06$, $p>.05$) ve boyun eğici davranışlar ($r=-.07$, $p>.05$) arasında anlamlı yönde bir ilişki olmadığı görülmüştür. Beden imgesi baş etme stratejilerinin kaçınma alt boyutu ile patolojik narsisizm arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ($r=.22$, $p<.01$) ve kaçınma ile boyun eğici davranışlar arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ($r=.36$, $p<.01$) gözlenmiştir.

Tablo 5. Üniversite Öğrencilerinde Beden İmgesi Baş Etme Stratejilerinin Yordanmasına İlişkin Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

<i>Değişken</i>	<i>B</i>	<i>Standart Hata</i>	β	<i>t</i>	<i>Tolerance</i>	<i>VIF</i>
Sabit	49,963	1,682		29,711		
PNE	.141	.013	.440	10,626**	.847	1,181
BEDÖ	.078	.042	.078	1,873	.847	1,181

$R=.475$, $R^2=.226$, $\Delta R^2=.223$, $F_{(2,534)}=77,956$, $p<.01$, $DW=1,958$, ** $p<.01$

PNE: Patolojik Narsisizm Envanteri, BEDÖ: Boyun Eğici Davranışlar, DW: Durbin-Watson

Regresyon analizi yapılmadan önce analiz için gerekli varsayımlar incelenmiştir. Otokorelasyon olup olmadığını tespit etmek için “Durbin-Watson” değeri incelenmiştir. Değişkenler arasında otokorelasyon olmaması için Durbin-Watson değerinin 1 ile 3 arasında olması

gerekmektedir. Ayrıca bu değerin 2'ye yakın olması beklenmektedir (Mayers, 2013). Bu araştırmada Durbin-Watson değeri 1.958 olarak bulunmuş olup otokorelasyon olmadığı anlaşılmaktadır. Değişkenler arasında çoklu bağlantı sorunu olmaması varsayımının karşılanması için tolerans değerinin .10'dan büyük olması, VIF değerininse 1 ile 5 arasında olması beklenmektedir (Daoud, 2017). Tablo 5'te bağımsız değişkenler (patolojik narsisizm ve boyun eğici davranışlar) arasında çoklu bağlantı sorunu olmadığı görülmektedir. İlgili değerler araştırma verilerinin çoklu doğrusal regresyon analizinin varsayımlarını sağladığını göstermektedir.

Tablo 5'te üniversite öğrencilerinde narsistik özellikler ve boyun eğici davranışlar değişkenlerine göre beden imgesi baş etme stratejilerinin yordanmasına ilişkin çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları verilmiştir. Tablo 5'e göre narsistik özellikler ve boyun eğici davranışlar değişkenleri, üniversite öğrencilerinin beden imgesi baş etme stratejilerini anlamlı düzeyde yordamaktadır ($R^2=.23$, $F_{(2,534)}=77,956$, $p<.01$). Narsistik özellikler ve boyun eğici davranışlar değişkenleri birlikte beden imgesi baş etme stratejilerine ilişkin toplam varyansın yaklaşık %23'ünü açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, narsistik özellikler ($\beta=.440$, $t=10,626$, $p<.01$) beden imgesi baş etme stratejilerinin anlamlı bir yordayıcısıyken, boyun eğici davranışların yordama gücünün anlamlı olmadığı görülmektedir.

Tablo 6. Üniversite Öğrencilerinde Görünüşü Düzeltmenin Yordanmasına İlişkin Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

<i>Değişken</i>	<i>B</i>	<i>Standart Hata</i>	β	<i>t</i>	<i>Tolerance</i>	<i>VIF</i>
Sabit	11,768	1,008		11,674		
PNE	.108	.008	.533	13,555**	.847	1,181
BEDÖ	.022	.025	.035	.891	.847	1,181

$R=.54$, $R^2=.300$, $\Delta R^2=.298$, $F_{(2,534)}=114,566$, $p<.01$, $DW=2,110$, $**p<.01$

PNE: Patolojik Narsisizm Envanteri, BEDÖ: Boyun Eğici Davranışlar Ölçeği, DW: Durbin-Watson

Tablo 6'da üniversite öğrencilerinde narsistik özellikler ve boyun eğici davranışlar değişkenlerine göre beden imgesi baş etme stratejilerinin alt boyutlarından görünüşü düzeltmenin yordanmasına ilişkin çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları verilmiştir. Tablo 6'ya göre narsistik özellikler ve boyun eğici davranışlar değişkenleri, üniversite öğrencilerinin görünüşü düzeltme stratejisini anlamlı düzeyde yordamaktadır ($R^2=.30$, $F_{(2,534)}=114,566$, $p<.01$). Narsistik özellikler ve boyun eğici davranışlar değişkenleri birlikte görünüşü düzeltme stratejisine ilişkin toplam varyansın %30'unu açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, narsistik özellikler görünüşü düzeltme stratejisinin anlamlı bir yordayıcısıyken ($\beta=.533$, $t=13,555$, $p<.01$), boyun eğici davranışların yordama gücünün anlamlı olmadığı görülmektedir.

Tablo 7. Üniversite Öğrencilerinde Kaçınmanın Yordanmasına İlişkin Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

<i>Değişken</i>	<i>B</i>	<i>Standart Hata</i>	β	<i>t</i>	<i>Tolerance</i>	<i>VIF</i>
Sabit	7,620	.690		11,050		
PNE	.012	.005	.100	2,281*	.847	1,181
BEDÖ	.127	.017	.323	7,412**	.847	1,181

R=.374, R²=.140, ΔR²=.136, F_(2,534)=43,336, p<.01, DW=1,886, **p<.01, *p<.05

PNE: Patolojik Narsisizm Envanteri, BEDÖ: Boyun Eğici Davranışlar Ölçeği, DW: Durbin-Watson

Tablo 7’de üniversite öğrencilerinde narsistik özellikler ve boyun eğici davranışlar değişkenlerine göre beden imgesi baş etme stratejilerinin alt boyutlarından kaçınmanın yordanmasına ilişkin çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları verilmiştir. Tablo 7’ye göre narsistik özellikler ve boyun eğici davranışlar değişkenleri, üniversite öğrencilerinin kaçınma stratejisini anlamlı düzeyde yordamaktadır (R²=.14, F_(2,534)=43,336, p<.01). Narsistik özellikler ve boyun eğici davranışlar değişkenleri birlikte kaçınma stratejisine ilişkin toplam varyansın %14’ünü açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, bağımsız değişkenlerin kaçınma stratejisi üzerindeki görece önem sırası; boyun eğici davranışlar (β =.323, t=7,412, p<.01), narsistik özellikler (β =.100, t=2,281, p<.05) şeklindedir.

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinde beden imgesi baş etme stratejileri, narsistik özellikler ve boyun eğici davranışlar arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda belirlenen alt amaçlardan biri, üniversite öğrencilerinde beden imgesi baş etme stratejilerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesidir. Bu alt amaç doğrultusunda yapılan analizlere göre, beden imgesi baş etme stratejilerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı ve üniversite öğrencisi kadınlarda erkeklerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur. Alanyazın incelendiğinde birçok araştırmada kadınların erkeklere göre daha fazla beden imgesi memnuniyetsizliği yaşadığı tespit edilmiştir (Abakay, Alıncak ve Ay, 2017; Agarwal ve Tanmayi, 2018; Avcı ve Keven-Aklıman, 2018; Hacıoğlu, 2017; Lin ve Lin, 2018; Ogden ve Taylor, 2000; Paap ve Gardner, 2011; Vilhjalmsson, Kristjansdottir ve Ward, 2012). Beden imgesi baş etme stratejilerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaştığını, bu stratejileri kadınların erkeklerden daha fazla kullandığını ortaya koyan araştırmalar mevcuttur (Cash vd., 2005; Dhurup ve Nolan, 2014). Ancak beden imgesi baş etme stratejileri toplam puanının, cinsiyete göre farklılaşmadığını gösteren bir araştırmaya da rastlanmıştır (Avcı ve Keven-Aklıman, 2018).

Beden imgesi baş etme stratejileri alt boyutlarından görünüşü düzeltme ve kaçınma stratejilerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı, olumlu mantıksal kabulün kadınların lehine farklılaştığı bulunmuştur. Avcı ve Keven-Aklıman (2018) yaptıkları araştırmada kaçınma stratejisinin erkeklerde, kadınlardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Öte yandan görünüşü düzeltme ve olumlu

mantıksal kabul stratejilerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Dhurup ve Nolan (2014), görünüşü düzeltme ve olumlu mantıksal kabulün cinsiyete göre farklılaştığını ve kadınlarda daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Kadınlar ve erkekler, içinde buldukları toplum içerisinde, beden görünümüleriyle ilgili cinsiyete dayalı çeşitli beklentilere maruz kalmaktadırlar (Bell ve Rushforth, 2008). Maruz kalınan bu beklentiler, kadınların ve erkeklerin beden imgelerini farklı biçimlerde etkileyebilmektedir (Murnen ve Don, 2012).

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinde beden imgesi baş etme stratejileri, romantik ilişki durumuna göre incelenmiştir. Üniversite öğrencilerinde beden imgesi baş etme stratejilerinin romantik ilişki durumuna göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Benzer şekilde görünüşü düzeltme ve kaçınma stratejilerinin de romantik ilişki durumuna göre farklılaşmadığı görülmüştür. Bu bulgular, beden imgesinin romantik ilişki durumuna göre farklılaşmadığını (Rasmus, 2018), ilişki kalitesi ile aralarında bir ilişki bulunmadığını (Markey ve Markey, 2006) gösteren bulguları, beden imgesi baş etme stratejileri alt boyutlarından görünüşü düzeltme ve kabulün de romantik ilişki durumuna göre farklılaşmadığını göstererek genişletmiştir.

Beden imgesi baş etme stratejilerinden olumlu mantıksal kabul stratejisinin romantik ilişkisi olan üniversite öğrencilerinin lehine farklılaştığı bulunmuştur. Genç yetişkinlik dönemindeki bireylerin partnerlerinden aldıkları bedenleri hakkındaki mesajların, beden imgeleri üzerinde etkili olduğu ve bu dönemdeki bireylerin, romantik ilişkide partnerlerine fiziksel görünümüleriyle ilgili olumlu mesaj verme olasılıklarının olumsuz mesaj verme olasılıklarından daha yüksek olduğu bulunmuştur (Goldsmith ve Byers, 2016). McLaren, Kuh, Hardy ve Gauvin (2004) yaptıkları araştırmada, katılımcıların hem partnerlerinden aldıkları yorumları hem de geçmişten hatırladıkları yorumları ele almışlardır. Bu araştırmada, olumlu veya olumsuz sosyal geri bildirim beden saygısı üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Fiziksel görünüme dayalı yorumların hem sıklık hem de etki boyutları ile beden imgesi sorunları ve benlik saygısı ilişkilidir (Herbozo ve Thompson, 2006). Kişinin, kendi bedenine yönelik tutumu sahip olduğu sosyal çevreden gelen yorumlar aracılığı ile şekillenebilmektedir. Bu bulgular ışığında, romantik ilişki içerisindeki kişinin beden imgesi ile ilgili kaygı yaşadığında partnerinden fiziksel görünümüyle ilgili pozitif mesajlar alarak, olumlu mantıksal kabul stratejisine yöneldiği düşünülmüştür.

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinde beden imgesi baş etme stratejileri ile narsisizm arasındaki ilişki incelenmiştir. Üniversite öğrencilerinde beden imgesi baş etme stratejileri ile narsisizm arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu ilişkinin nedeni, narsisizmin kusurluluk şemasıyla ilişkili bir kavram olması olabilir (Anlı, Can ve Evren, 2017; Behary ve Dieckmann, 2011; Young, Klosko ve Wheishaar, 2003). Başa çıkma biçimlerinden aşırı telafi, narsistik yapı içinde kusurluluk ve duygusal yoksunluk şemalarıyla baş etmeye yardımcı olmaktadır.

Birey, beğenmediği fiziksel görünümü sonucu hissettiği kusurluluk ile özel ve üstün hissederek baş etmektedir (Rafaeli, Bernstein ve Young, 2011; Young vd., 2003). Kişinin, fiziksel anlamda algıladığı kusurlarıyla baş etmek için çeşitli stratejilere yönelerek şişirilmiş benlik algısını desteklemeye çalıştığı düşünülmüştür.

Beden imgesi baş etme stratejilerinin görünüşü düzeltme ile narsisizm arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ve kaçınma ile narsisizm arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ancak olumlu mantıksal kabul ile narsisizm arasında anlamlı bir ilişki olmadığı bulunmuştur. Görünüşü düzeltme ve kaçınma stratejileri beden imgesi memnuniyetsizliği ile ilişkilidir (Cash vd., 2005). Alanyazın incelendiğinde narsistik kişilik özellikleri ile beden algısı arasında negatif yönde anlamlı ilişki tespit eden araştırmalara rastlanmaktadır (Kör, 2019; Tazegül, 2017). Buna göre bireylerin narsistik özellikleri arttığında, beden algılarının düştüğü söylenebilir. Bedensel görünümle ilgili endişeler arttığında ise beden imgesi baş etme stratejilerine yönelme ihtimali artmaktadır (Cash, 2012; Walker ve Murray, 2012). Buna göre narsistik yapı içindeki bireyin, sahip olduğu düşük beden algısı ile fiziksel görünümünde algıladığı kusurları iyileştirmeye çalışması veya bu kusurlardan kaçınması beklenebilir. Ancak kusurlarını düzeltmek veya gizlemek için yoğun çaba harcayan bireyin, bedenini mantıklı düşünceler aracılığıyla kabul etmesi beklenemez.

Üniversite öğrencilerinde beden imgesi baş etme stratejileri ile boyun eğici davranışlar arasındaki ilişki incelenmiştir. Üniversite öğrencilerinde beden imgesi baş etme stratejileri ile boyun eğici davranışlar arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Beden imgesi, benlik algısının şekillenmesinde etkili olmakta (Hamachek, 1971) ve benlik saygısı ile ilişkili olarak ele alınmaktadır (Çavli, 2019; Haspolat ve Kağan, 2017; Lin ve Lin, 2018; Park ve Epstein, 2013). Boyun eğici davranışların da benlik saygısı ile ilişkili olduğunu gösteren araştırmalara rastlanmıştır (Ordu, 2019; Torun vd., 2012; Tutar vd., 2018). Bu araştırmalar; benlik saygısı azaldığında reddedilme veya alay edilme korkusu sonucu ortaya çıkabilen boyun eğici davranışların (Gilbert ve Allan, 1994) artacağını göstermektedir. Benlik saygısı, bireyin kendisine yönelik algıladığı özellikleriyle ilgili duygu ve düşüncelerini kapsamaktadır (Gökçe, 2017).

Beden imgesi baş etme stratejilerinden görünüşü düzeltme ile boyun eğici davranışlar arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ve kaçınma ile boyun eğici davranışlar arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ancak olumlu mantıksal kabul ile boyun eğici davranışlar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı bulunmuştur. İnsanlar, üzerlerinde hissettikleri baskı sonucunda boyun eğici davranışlar sergileyebilmektedir. Bu davranışlar kişinin, bireye veya gruba uymasına yardımcı olabilmektedir (Kağıtçıbaşı, 2006). Böylece uyum sağlama ve kabul görme isteği, boyun eğici davranışlar ile sonuçlanabilmektedir (Şelec, 2014). Nitekim boyun eğici davranış sergileyen bireylerin, onay beklentisi içinde oldukları görülmektedir (Kızıldağ, 2009; Koç, Bayraktar

ve Çolak, 2010; Şahan-Yılmaz, 2015). Onay arayıcılık şemasında bireyler, onay veya beğeni kazanmak amacıyla; statü, sosyal kabul, başarı veya görünüş üzerine yoğun şekilde odaklanabilmektedirler (Rafaeli vd., 2011). Güler (2020) yaptığı araştırmada, onay arayıcılık şemasının beden imgesi baş etme stratejilerini anlamlı düzeyde yordadığını ortaya koymuştur. Sosyal onay arayıcılık yapısına sahip olan kişi, yaşamını diğer insanların duygu ve düşüncelerine göre şekillendirmektedir (Ak, Kesici, Yalçın ve Kavaklı, 2019). O halde kişilerin belirli bir toplum içindeki onay arayışının, diğer insanları memnun etme kaygısıyla beraber boyun eğici davranışlar ile sonuçlanabileceği düşünülmüştür. Bu durum onay alma beklentisiyle beraber, fiziksel görünümle ilgili yaşanan memnuniyetsizlik sonucunda beden imgesi baş etme stratejilerine yönelmeye sebep olabilir.

Üniversite öğrencilerinin narsistik özelliklerinin beden imgesi baş etme stratejileri üzerindeki yordayıcı etkisi incelenmiştir. Üniversite öğrencilerinin narsistik özelliklerinin; beden imgesi baş etme stratejilerini, görünüşü düzeltme ve kaçınmayı anlamlı düzeyde yordadığı bulunmuştur. Narsisizmde bireyler, fiziksel görünümüne düşkünlük göstermektedirler (Lelord ve Andre, 2016). Fiziksel görünümün hoş gitmemesini de kapsayan kusurluluk şeması (Rafaeli vd., 2011), narsistik bireylerde rastlanan en belirgin şemalardan biridir (Behary, 2012). Kusurluluk şeması, hissedilen değersizlik ve utanç duygularının diğer kişiler tarafından fark edileceğine yönelik endişeye işaret etmektedir (Genderen, Rijkeboer ve Arntz, 2012). Narsisizmde kişi, fiziksel görünümüyle ilgili çeşitli kaygılar yaşamasına rağmen, bu kaygılarının fark edilmemesi için kusursuz ve hatta üstün bir görünüm sergilemek için çabılıyor olabilir. Kırılgan narsisizmin beden imgesi için risk faktörü olduğunu (Carrotte ve Anderson, 2019) ve narsisizmin beden imgesi memnuniyetsizliği ile ilişkili olduğunu (Swami, Cass, Waseem ve Furham, 2015) ortaya koyan araştırmalara rastlanmıştır. Büyükmec ve kusursuz bir görünüm sergilemelerine rağmen beden imgesi memnuniyetsizliği yaşadıkları görülmektedir. Fiziksel görünümle ilişkili olarak hissedilen memnuniyetsizlik sonucu görünüşü düzeltme ve kaçınma davranışlarına yönelme ihtimali artmaktadır (Walker ve Murray, 2012). Böylece narsisizmde, bireylerin beden imgesi kaygılarıyla baş etmek için algıladıkları fiziksel kusurlarını düzeltmeye ve bu kusurları başka insanların fark etmesini engellemeye yönelik davranışlar sergileyebilecekleri düşünülmüştür.

Üniversite öğrencilerinin boyun eğici davranışlarının beden imgesi baş etme stratejileri üzerindeki yordayıcı etkisi incelenmiştir. Üniversite öğrencilerinin boyun eğici davranışlarının; beden imgesi baş etme stratejilerini, görünüşü düzeltme ve kaçınmayı anlamlı düzeyde yordadığı bulunmuştur. Boyun eğici davranışlar ile beden imgesi baş etme stratejileri arasındaki ilişkiyi inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır. Buna rağmen yapılan çeşitli araştırmalar boyun eğici davranışların beden imgesi ile yakınlığına işaret etmektedir. Boyun eğici davranış sergileyen bireylerin onay beklentisi içinde oldukları ve başkalarını memnun etme kaygısı yaşadıkları ifade

edilmektedir (Kızıldağ, 2009; Koç vd., 2010; Şahan-Yılmaz, 2015). Bunun yanında boyun eğici davranışların sosyal karşılaştırma ile ilişkili bir kavram olduğu görülmektedir (Gilbert ve Allan, 1994; Zaffar ve Arshad, 2020). Sosyal karşılaştırma, çoğunlukla fiziksel özellikler üzerinden yapılmaktadır. Fiziksel görünümünü diğer insanlarla karşılaştırmak, beden imgesi memnuniyetini etkileyebilmektedir (Çoban, 2020). Yu, Kozar ve Damhorst (2013) yaptıkları araştırmada, sosyal karşılaştırma davranışı ile beden memnuniyeti arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğunu bulmuşlardır. Buna göre onay alma beklentisi ile sergilenen boyun eğici davranışta, bireylerin sosyal karşılaştırma yaparak beden imgesi memnuniyetsizlikleri yaşadıkları düşünülebilir. Böylece boyun eğici davranışların, beden imgesi baş etme stratejilerini yordadığı düşünülmüştür.

Öneriler

Beden imgesi ile baş etmede daha sağlıklı stratejilerin geliştirilmesini sağlamak amacıyla önleyici rehberlik kapsamında psikolojik danışmanların aileler ve öğretmenlerle iş birliği içinde olduğu olumlu beden imgesini, kendini kabulü, benlik saygısını ve öz güveni desteklemeye yönelik psikoeğitim programları düzenlenebilir.

Okullarda ve aile içerisinde öğrencilerin kişisel bakım, fiziksel görünümüne özen gösterme, sağlıklı beslenme, spor yapma gibi konularda desteklenmesi; olumsuz eleştirilerden kaçınılması önerilmektedir. Böylece bireylerin beden imgelerinin destekleneceği, daha yapıcı bir bakış açısı geliştireceği ve beden odaklı değerlendirmeden uzaklaşacağı düşünülmüştür.

Üniversitelerin psikolojik danışma ve rehberlik merkezleri tarafından, üniversite öğrencilerinin kendilerine yönelik olumlu ve gerçekçi beden imgesi geliştirmelerine destek vermek amacıyla çeşitli grup psikoeğitim programları düzenlenebilir. Beden imgesi ile ilgili bireysel ve grupla psikolojik danışma hizmetleri yürütülebilir.

Beden imgesi ile ilgili yapılan araştırmaların çoğunlukla lise ve üniversite öğrencilerine yönelik olduğu görülmektedir. Gelecek araştırmaların orta yetişkinlik ve ileri yetişkinlik gruplarını ele almasının alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Beden imgesine yönelik risk faktörlerinin ve koruyucu faktörlerin araştırılmasının, alanyazına katkı sağlayarak ruh sağlığı alanında çalışanlar için yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Beden imgesi ve beden imgesine yönelik kullanılan baş etme stratejileriyle ilgili nicel, nitel ve deneysel çalışmaların yapılması alanyazına katkı sağlayarak bu kavramların daha detaylı olarak anlaşılmasına olanak sağlayabilir.

Kaynaklar

Abakay, U., Alıncak, F. & Ay, S. (2017). Üniversite öğrencilerinin beden algısı ve atılganlık düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9, 12-18.

- Agarwal, S. & Tanmayi, K. V. N. (2018). Role of BMI in spiritual intelligence, narcissism, and body image of college students. *IRA-International Journal of Management & Social Sciences*, 11(1), 35–51. <https://doi.org/10.21013/jmss.v11.n1.p4>
- Ak, M., Kesici, Ş., Yalçın, S. B. & Kavaklı, M. (2019). *Çocuğum bağımlı olmasın*. Ankara: Nobel.
- Akın, A. (2009). Self-compassion and submissive behavior. *Eğitim ve Bilim*, 34(152), 138–147.
- Allan, S. & Gilbert, P. (1997). Submissive behaviour and psychopathology. *British Journal of Clinical Psychology*, 36(4), 467–488. <https://doi.org/10.1111/j.2044-8260.1997.tb01255.x>
- Allan, S. & Gilbert, P. (2002). Anger and anger expression in relation to perceptions of social rank, entrapment and depressive symptoms. *Personality and Individual Differences*, 32(3), 551–565. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(01\)00057-5](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(01)00057-5)
- Añez, E., Fornieles-Deu, A., Fauquet-Ars, J., López-Guimerà, G., Puntí-Vidal, J. & Sánchez-Carracedo, D. (2018). Body image dissatisfaction, physical activity and screen-time in Spanish adolescents. *Journal of Health Psychology*, 23(1), 36–47. <https://doi.org/10.1177/1359105316664134>
- Anlı, G. (2018). Ortaokul öğrencilerinde boyun eğici davranışlar ve ruhsal belirti düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(3), 1013–1035.
- Anlı, İ., Can, Y. & Evren, C. (2017). Erkek alkol kullanım bozukluğu hastalarında patolojik narsisizmin erken dönem uyumsuz şemaların gelişimi üzerindeki etkisi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 9(1), 63–74. <https://doi.org/10.18863/pgy.281127>
- Ardakani, B. Y., Tirgari, B. & Rashtabadi, O. R. (2020). Body image and its relationship with coping strategies: The views of Iranian breast cancer women following surgery. *European Journal of Cancer Care*, 29(1), e13191. <https://doi.org/10.1111/ecc.13191>
- Arroyo, A., Southard, B. A. S., Cohen, H. & Caban, S. (2018). Maternal communication strategies that promote body image in daughters. *Communication Research*, 47(3), 1–26. <https://doi.org/10.1177/0093650218781737>
- Atak, H. & Çok, F. (2010). İnsan yaşamında yeni bir dönem: Beliren yetişkinlik. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 17(1), 39–50.
- Atıcı, A. (2011). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin boyun eğici davranışlarının yordanması*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Avcı, M. & Keven-Aklıman, Ç. (2018). Gender differences in perception of body, expressions of body image and body image coping strategies among Turkish adolescents. *International Journal of Curriculum and Instruction*, 10(2), 30–44.

- Back, M. D., Schmukle, S. C. & Egloff, B. (2010). Why are narcissists so charming at first sight? Decoding the narcissism-popularity link at zero acquaintance. *Journal of Personality and Social Psychology*, 98(1), 132–145. <https://doi.org/10.1037/a0016338>
- Bademli, K., Lök, N. & Kaya-Kılıç, A. (2018). The relationship between the burden of caregiving, submissive behaviors and depressive symptoms in primary caregivers of patients with schizophrenia. *Archives of Psychiatric Nursing*, 32(2), 229–234. <https://doi.org/10.1016/j.apnu.2017.11.007>
- Bailey, K. A., Lamarche, L., Gammage, K. L. & Sullivan, P. J. (2016). Self-objectification and the use of body image coping strategies: The role of shame in highly physically active women. *American Journal of Psychology*, 129(1), 81–90. <https://doi.org/10.5406/amerjpsyc.129.1.0081>
- Behary, W. (2012). Schema therapy for narcissism - a case study. M. van Vreeswijk, J. Broersen & M. Nadort (Ed.), *The Wiley-Blackwell handbook of schema therapy: Theory, research, and practice* içinde (s. 81–90). Chichester: Wiley-Blackwell.
- Behary, W. & Dieckmann, E. (2011). Schema therapy for narcissism. W. K. Campbell & J. D. Miller (Ed.), *The handbook of narcissism and narcissistic personality disorder: Theoretical approaches, empirical findings, and treatments* içinde (s. 445–456). New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Behrendt, R. P. (2015). *Narcissism and the self: Dynamics of self-preservation in social interaction, personality structure, subjective experience, and psychopathology*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Bell, L. & Rushforth, J. (2008). *Overcoming body image disturbance: A programme for people with eating disorders*. New York: Routledge.
- Bosson, J. K., Lakey, C. E., Campbell, W. K., Zeigler-Hill, V., Jordan, C. H. & Kernis, M. H. (2008). Untangling the links between narcissism and self-esteem: A theoretical and empirical review. *Social and Personality Psychology Compass*, 2(3), 1415–1439. <https://doi.org/10.1111/j.1751-9004.2008.00089.x>
- Burg, A. J. (2016). Body image and the female adolescent oncology patient. *Journal of Pediatric Oncology Nursing*, 33(1), 18–24. <https://doi.org/10.1177/1043454214563759>
- Buss, D. M. & Chiodo, L. M. (1991). Narcissistic acts in everyday life. *Journal of Personality*, 59(2), 179–215. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1991.tb00773.x>
- Buss, D. M. & Craik, K. H. (1986). Acts, dispositions, and clinical assessment: The psychopathology of everyday conduct. *Clinical Psychology Review*, 6(5), 387–406. [https://doi.org/10.1016/0272-7358\(86\)90028-0](https://doi.org/10.1016/0272-7358(86)90028-0)
- Büyükgüngör, A. (2016). *The Turkish adaptation of the Pathological Narcissism Inventory (PNI)*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

- Büyükmumcu, S. (2019). *Üniversite öğrencilerinde beden imgesi: İşlevsel olmayan tutumlar, algılanan ebeveyn tutumları ve sosyal karşılaştırma yöneliminin yordayıcılığı*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2018). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Carrotte, E. & Anderson, J. (2019). Risk factor or protective feature? The roles of grandiose and hypersensitive narcissism in explaining the relationship between self-objectification and body image concerns. *Sex Roles, 80*, 458–468. <https://doi.org/10.1007/s11199-018-0948-y>
- Cash, T. F. (2002). A “negative body image”: evaluating epidemiological evidence. T. F. Cash & T. Pruzinsky (Ed.), *Body image: A handbook of theory, research and clinical practice* içinde (s. 269–276). New York: The Guilford Press.
- Cash, T. F. (2004). Body image: past, present, and future. *Body Image, 1*, 1–5. [https://doi.org/10.1016/S1740-1445\(03\)00011-1](https://doi.org/10.1016/S1740-1445(03)00011-1)
- Cash, T. F. (2012). Cognitive behavioral perspectives on body image. T. F. Cash (Ed.), *Encyclopedia of body image and human appearance* içinde (s. 334–342). Waltham: Academic Press.
- Cash, T. F., Santos, M. T. & Fleming-Williams, E. (2005). Coping with body-image threats and challenges: validation of the Body Image Coping Strategies Inventory. *Journal of Psychosomatic Research, 58*, 191–199. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychores.2004.07.008>
- Choma, B. L., Shove, C., Busseri, M. A., Sadava, S. W. & Hosker, A. (2009). Assessing the role of body image coping strategies as mediators or moderators of the links between self-objectification, body shame, and well-being. *Sex Roles, 61*, 699–713. <https://doi.org/10.1007/s11199-009-9666-9>
- Connan, F., Troop, N., Landau, S., Campbell, I. C. & Treasure, J. (2007). Poor social comparison and the tendency to submissive behavior in anorexia nervosa. *International Journal of Eating Disorders, 40*(8), 733–739. <https://doi.org/10.1002/eat.20427>
- Çavli, G. (2019). *Lise öğrencilerinde beden kitle indeksinin yeme tutumu, beden imgesi, benlik saygısı ve depresif belirtiler üzerine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Çoban, A. (2020). *Sosyal ağ kullanımı davranışlarının beden imgesi ve depresyon ile ilişkisinin sosyal karşılaştırma kuramı bağlamında incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Daoud, J. I. (2017). Multicollinearity and regression analysis. *Journal of Physics: Conference Series, 949*(1). <https://doi.org/10.1088/1742-6596/949/1/012009>

- Dhurup, M. & Nolan, V. T. (2014). Body image coping strategies among university students and variations in terms of gender in a developing country. *The Anthropologist*, 18(1), 217–225. <https://doi.org/10.1080/09720073.2014.11891539>
- Dionne, M. M. & Davis, C. (2012). Body image and personality. T. F. Cash (Ed.), *Encyclopedia of body image and human appearance* içinde (s. 135–140). Waltham: Academic Press.
- Doğan, T., Sapmaz, F. & Totan, T. (2011). Beden İmgesi Baş Etme Stratejileri Ölçeğinin Türkçe uyarlaması: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 12, 121–129.
- Eren, M. (2019). *Üniversite öğrencilerinin boyun eğici davranışı ile sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Erol-Öngen, D. (2006). The relationships between self-criticism, submissive behavior and depression among Turkish adolescents. *Personality and Individual Differences*, 41(5), 793–800. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2006.03.013>
- Farid, M. & Akbari-Kamrani, M. (2016). The relationship between body image coping strategy and eating disorders among Iranian adolescent girls. *Bali Medical Journal*, 5(1), 17–22. <https://doi.org/10.15562/bmj.v5i1.151>
- Genderen, H. van, Rijkeboer, M. & Arntz, A. (2012). Theoretical model: Schemas, coping styles, and modes. M. van Vreeswijk, J. Broersen & M. Nadort (Ed.), *The Wiley-Blackwell handbook of schema therapy: Theory, research, and practice* içinde (1. b., s. 28–39). Chichester: Wiley-Blackwell.
- Gilbert, P. (1992). *Depression: The evolution of powerlessness*. New York: Routledge.
- Gilbert, P. & Allan, S. (1994). Assertiveness, submissive behaviour and social comparison. *Journal of Clinical Psychology*, 33, 295–306.
- Gilbert, P., Cheung, M. S. P., Grandfield, T., Campey, F. & Irons, C. (2003). Recall of threat and submissiveness in childhood: Development of a new scale and its relationship with depression, social comparison and shame. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 10(2), 108–115. <https://doi.org/10.1002/cpp.359>
- Goldsmith, K. M. & Byers, E. S. (2016). Perceived impact of body feedback from romantic partners on young adults' body image and sexual well-being. *Body Image*, 17, 161–170. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2016.03.008>
- Gökçe, G. (2017). *Lise öğrencilerinde benlik saygısı ve beden algısı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Grogan, S. (2008). *Body image: Understanding body dissatisfaction in men, women and children* (2. b.). New York: Routledge.

- Gupta, S. & Mishra, J. (2016). Mindlessness, submissive behavior and thought suppression: A perceptual buffering of self-compassion to psychological vulnerabilities among Indians. *Journal of Depression & Anxiety*, 5(4), 246. <https://doi.org/10.4172/2167-1044.1000246>
- Güler, K. (2020). *Kadınlarda toplumsal cinsiyet rolleri ile erken dönem uyum bozucu şemalar, şema başa çıkma biçimleri ve beden imgesi baş etme stratejilerinin ilişkisi*. (Doktora Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Güney, C. (2018). *15-18 yaş arası ergenlerde beden imgesi ile sosyal anksiyete arasındaki ilişkide kişilik özelliklerinin aracı etkisinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Hacıoğlu, M. (2017). Üniversite öğrencilerinin beden imgesi hoşnutluğu ve iletişim becerilerinin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 1–16.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E. & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis*. Harlow: Pearson Education Limited.
- Hakim, R. F., Alrahmani, D. A., Ahmed, D. M., Alharthi, N. A., Fida, A. R., ve Al-Raddadi, R. M. (2021). Association of body dysmorphic disorder with anxiety, depression, and stress among university students. *Journal of Taibah University Medical Sciences*, 16(5), 689-694. <https://doi.org/10.1016/j.jtumed.2021.05.008>
- Hamachek, D. E. (1971). *Encounters with the self*. Holt, Rinehart & Winston.
- Haspolat, N. K. & Kağan, M. (2017). Sosyal fobinin yordayıcıları olarak beden imajı ve benlik saygısı. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 139–152. <https://doi.org/10.17556/erziefd.322327>
- Herbozo, S. & Thompson, J. K. (2006). Appearance-related commentary, body image, and self-esteem: Does the distress associated with the commentary matter? *Body Image*, 3(3), 255–262. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2006.04.001>
- Ho, R. (2018). *Understanding statistics for the social sciences with IBM SPSS*. New York: Taylor & Francis.
- Johnson, L. K. & Dave, H. P. (2020). Narcissism, assessment of. J. S. Mio & R. E. Riggio (Ed.), *The Wiley encyclopedia of personality and individual differences, Volume II: Measurement and assessment* içinde (s. 225–230). Chichester: Wiley-Blackwell.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2006). *Yeni insan ve insanlar*. İstanbul: Evrim.
- Kannan, S. K. & Manoj, K. (2015). Outlier detection in multivariate data. *Applied Mathematical Sciences*, 9, 2317–2324. <https://doi.org/10.12988/ams.2015.53213>
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Kaygısız, F. & Traş, Z. (2019). A review on adolescents' resilience in terms of submissive behaviors and self-compassion. *Research on Education and Psychology (REP)*, 3(2), 127–141.
- Kenny, U., O'Malley-Keighran, M.-P., Molcho, M. & Kelly, C. (2017). Peer influences on adolescent body image: Friends or foes? *Journal of Adolescent Research*, 32(6), 768–799. <https://doi.org/10.1177/0743558416665478>
- Kızıldağ, S. (2009). *Akademik başarının yordayıcısı olarak yalnızlık, boyun eğici davranışlar ve sosyal destek*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Koç, M., Bayraktar, B. & Çolak, S. (2010). Üniversite öğrencilerinde boyun eğici davranışlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(28), 257–280.
- Koff, E. & Sangani, P. (1997). Effects of coping style and negative body image on eating disturbance. *International Journal of Eating Disorders*, 22(1), 51–56. [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1098-108X\(199707\)22:1<51::AID-EAT6>3.0.CO;2-1](https://doi.org/10.1002/(SICI)1098-108X(199707)22:1<51::AID-EAT6>3.0.CO;2-1)
- Kör, C. S. (2019). *Üniversite eğitimi gören kız öğrencilerde yeme tutumlarının, beden algısı ve narsistik kişilik özelliği ile ilişkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Lelord, F. & Andre, C. (2016). Narsist (Özsever) kişilikler. "Zor kişilikler"le yaşamak içinde (s. 117–138). İstanbul: İletişim.
- Lin, H.-C. & Lin, Y.-C. (2018). The study of body image, self-esteem and sexual satisfaction of college students in Southern Taiwan. *Universal Journal of Educational Research*, 6(4), 647–652. <https://doi.org/10.13189/ujer.2018.060408>
- Markey, C. N. & Markey, P. M. (2006). Romantic relationships and body satisfaction among young women. *Journal of Youth and Adolescence*, 35(2), 271–279. <https://doi.org/10.1007/s10964-005-9013-6>
- Mayers, A. (2013). *Introduction to statistics and SPSS in psychology*. Harlow: Pearson Education Limited.
- McLaren, L., Kuh, D., Hardy, R. & Gauvin, L. (2004). Positive and negative body-related comments and their relationship with body dissatisfaction in middle-aged women. *Psychology and Health*, 19(2), 261–272. <https://doi.org/10.1080/0887044031000148246>
- McWilliams, N. & Shedler, J. (2017). Personality syndromes. V. Lingardi & N. McWilliams (Ed.), *Psychodynamic diagnostic manual* (2. b.) içinde (s. 15–74). New York: The Guilford Press.
- Miller, J. D., Lynam, D. R. & Campbell, W. K. (2016). Rejoinder: A construct validity approach to the assessment of narcissism. *Assessment*, 23(1), 18–22. <https://doi.org/10.1177/1073191115608943>
- Murnen, S. K. & Don, B. P. (2012). Body image and gender roles. T. F. Cash (Ed.), *Encyclopedia of body image and human appearance* içinde (s. 128–134). Waltham: Academic Press.

- Musa, M. (2020). Spor bilimleri fakültesi öğrencileri ile diğer fakültelerde eğitim gören öğrencilerin umutsuzluk ve boyun eğici davranış düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 4(3), 112–123.
- Ogden, J. & Taylor, C. (2000). Body dissatisfaction within couples: adding the social context to perceptions of self. *Journal of Health Psychology*, 5(1), 25–32. <https://doi.org/10.1177/135910530000500107>
- Ordu, F. (2019). Benlik saygısıyla boyun eğme davranışı arasındaki ilişkide denetim odağının aracı rolü. *Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 9(2), 317–330.
- Özgür, C. (2020). Shining on the stage: Narcissism and performing arts. *The Journal of Social Sciences*, 44(44), 410–417. <https://doi.org/10.29228/SOBIDER.40557>
- Özsoy, E. & Ardıç, K. (2017). Karanlık Üçlü'nün (Narsisizm, makyavelizm ve psikopati) iş tatminine etkisinin incelenmesi. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 24(2), 391–406. <https://doi.org/10.18657/yonveek.297733>
- Paap, C. E. & Gardner, R. M. (2011). Body image disturbance and relationship satisfaction among college students. *Personality and Individual Differences*, 51(6), 715–719. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.06.019>
- Park, W. & Epstein, N. B. (2013). The longitudinal causal directionality between body image distress and self-esteem among Korean adolescents: The moderating effect of relationships with parents. *Journal of Adolescence*, 36(2), 403–411. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2013.01.002>
- Petersen, K. L. (2017). *Social cognitive perspectives on the development of body image in adult women*. (Doctoral Thesis). Available from ProQuest Dissertations and Theses database.
- Pincus, A. L., Ansell, E. B., Pimentel, C. A., Cain, N. M., Wright, A. G. C. & Levy, K. N. (2009). Initial construction and validation of the Pathological Narcissism Inventory. *Psychological Assessment*, 21(3), 365–379. <https://doi.org/10.1037/a0016530>
- Pop, C. (2016). Self-esteem and body image perception in a sample of university students. *Eurasian Journal of Educational Research*, 64, 31–44. <https://doi.org/10.14689/ejer.2016.64.2>
- Rafaeli, E., Bernstein, D. P. & Young, J. (2011). *Schema therapy: Distinctive features*. New York: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203841709>
- Rasmus, M. (2018). Body appreciation and body-related pride in normal-weight and overweight/obese individuals: Does romantic relationship matter? *Perspectives in Psychiatric Care*, 55(3), 464–470. <https://doi.org/10.1111/ppc.12343>
- Schmidt, C. K., Raque-Bogdan, T. L. & Hollern, E. A. (2019). Self-compassion, affect, and body image in college women. *Journal of College Counseling*, 22, 152–163. <https://doi.org/10.1002/jocc.12127>

- Schneier, F. R., Kent, J. M., Star, A. & Hirsch, J. (2009). Neural circuitry of submissive behavior in social anxiety disorder: A preliminary study of response to direct eye gaze. *Psychiatry Research: Neuroimaging*, 173(3), 248–250. <https://doi.org/10.1016/j.psychresns.2008.06.004>
- Seçer, İ. (2017). *SPSS ve LISREL ile pratik veri analizi: Analiz ve raporlaştırma*. Ankara: Anı.
- Smith-Jackson, T. S., Reel, J. J. & Thackeray, R. (2011). Coping with “Bad body image days”: Strategies from first-year young adult college women. *Body Image*, 8(4), 335–342. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2011.05.002>
- Spoor, K. D. & Madanat, H. (2016). Relationship between body image discrepancy and intuitive eating. *International Quarterly of Community Health Education*, 36(3), 189–197. <https://doi.org/10.1177/0272684X16641847>
- Stanley, C. A. (2013). *Living in a world with eyeballs: How women make meaning of body image in the college environment*. <https://dr.lib.iastate.edu/handle/20.500.12876/27204> sayfasından erişilmiştir.
- Swami, V., Cass, L., Waseem, M. & Furham, A. (2015). What is the relationship between facets of narcissism and women’s body image? *Personality and Individual Differences*, 87, 185–189. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.08.006>
- Şahan-Yılmaz, B. (2015). Eğitim fakültesi öğrencilerinin boyun eğici davranışlarının yordayıcıları. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(43), 82–94.
- Şahin, N. H. & Şahin, N. (1992). *Adolescent guilt, shame and depression in relation to sociotropy and autonomy*. The World Congress of Cognitive Therapy’de sunulmuş bildiri, Haziran 17-23, Toronto, Canada.
- Şeleci, Z. (2014). *Eoli bireylerde bağlanma stilleri ile boyun eğici davranışlar arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Tazegül, Ü. (2017). *Elit düzeydeki erkek sporcuların narsisizm düzeyleri ve beden algıları arasındaki ilişkinin araştırılması*. (Doktora Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Torun, S., Arslan, S., Nazik, E., Akbaş, M. & Öner-Yalçın, S. (2012). Hemşirelik öğrencilerinin benlik saygısı ve boyun eğici davranışlarının incelenmesi. *Cumhuriyet Tıp Dergisi*, 34(4), 399–404. <https://doi.org/10.7197/1305-0028.1279>
- Traş, Z. & Atış, Y. (2020). Investigation of the relationship between trait anger and anger expression and submissive behaviors in adolescents. *Advances in Education Sciences*, 2(1), 17–39. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4008075>
- Turk, F., Kellett, S. & Waller, G. (2021). Determining the potential links of self-compassion with eating pathology and body image among women and men: A cross-sectional mediational study. *Body Image*, 37, 28-37. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2021.01.007>

- Tutar, H., Öztürk-Başpınar, N. & Güler, S. (2018). Benlik saygısı ve boyun eğici davranışlar arasındaki ilişki üzerine bir araştırma. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 5(22), 1039–1052. <https://doi.org/10.26450/jshsr.477>
- Tümkaya, S., Aybek, B. & Çelik, M. (2010). Yoksul ailelerden gelen ergenlerde psiko-sosyal bir olgu olarak umutsuzluk ve boyun eğici davranışların incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 970–984.
- Vilhjalmsson, R., Kristjansdottir, G. & Ward, D. S. (2012). Bodily deviations and body image in adolescence. *Youth & Society*, 44(3), 366–384. <https://doi.org/10.1177/0044118X11402850>
- Walker, D. C. & Murray, A. D. (2012). Body image behaviors: Checking, fixing, and avoiding. T. F. Cash (Ed.), *Encyclopedia of body image and human appearance* içinde (s. 166–172). Waltham: Academic Press.
- Wang, K., Liang, R., Ma, Z.-L., Chen, J., Cheung, E. F. C., Roalf, D. R., Gur, R. C. & Chan, R. C. K. (2018). Body image attitude among Chinese college students. *PsyCh Journal*, 7(1), 31–40. <https://doi.org/10.1002/pchj.200>
- Young, J., Klosko, J. S. & Wheishaar, M. E. (2003). *Schema therapy: A practitioner's guide*. New York: The Guilford Press.
- Yu, U.-J., Kozar, J. M. & Damhorst, L. (2013). Influence of multiple age identities on social comparison, body satisfaction, and appearance self-discrepancy for women across the life span. *Family and Consumer Sciences Research Journal*, 41(4), 375–392. <https://doi.org/10.1111/fcsr.12025>
- Zaffar, W. & Arshad, T. (2020). The relationship between social comparison and submissive behaviors in people with social anxiety: Paranoid social cognition as the mediator. *PsyCh Journal*, 9(5), 716–725. <https://doi.org/10.1002/pchj.352>

Extended Summary

Body image is defined as an individual and multidimensional mental structure that includes the attitudes, perceptions, feelings, thoughts, and behaviors of the individual towards his/her own body and is influenced by personal experiences (Burg, 2016; Cash, 2004). Considered as one of the main components of self-perception (Dhurup and Nolan, 2014), body image is seen as a reflection of the cultural environment (Grogan, 2008) and social interactions (Pop, 2016) which the individual is in.

In order to reduce the tension caused by negative body image and to overcome worrisome feelings, thoughts, or situations related to body image, strategies to cope with the body image that are classified as appearance fixing, positive rational acceptance, and avoidance are utilized (Cash, 2012; Farid and Akbari-Kamrani, 2016). Narcissism is one of the concepts thought to be associated with body image coping strategies. Characterized by arrogance, egocentrism, grandiosity, and inflated self-

perception (Bosson et al., 2008), narcissism is expressed as a need that emerges in order to protect the individual's self-esteem, for the individual to be loved and approved by his/her circle (Behrendt, 2015). Another concept considered to be associated with body image is submissive behaviors. There are various studies which show that submissive behaviors are likely to increase when self-esteem is low (Atıcı, 2011; Ordu, 2019; Torun et al., 2012; Tutar et al., 2018).

In this study, the correlation survey model, which is a subtype of the general survey model, was used. The dependent variable was body image coping strategies, whereas the independent variables were narcissistic characteristics and submissive behaviors. The study group of the research consists of 537 university students studying at a university in Türkiye. In this study, the "Body Image Coping Strategies Scale," "Pathological Narcissism Inventory," and "Submissive Behaviors Scale" were used. In addition to these tools, the "Personal Information Form" prepared by the researchers was used. Also, Statistical Package for the Social Sciences program was used to analyze the data. Descriptive statistics, independent sample t-test, one-way analysis of variance, Pearson correlation coefficient, and multiple linear regression analyses were conducted.

As a result of the study, depending on the gender variable, a significant difference was found in favour of women in the total score of body image coping strategies in university students. The total score of body image coping strategies does not differ by romantic relationship status. Based on the results of the correlation analysis, it was found that there was a moderately significant positive relationship between body image coping strategies and narcissism. It was found that there was a positive and low-level significant relationship between body image coping strategies and submissive behaviors. According to the results of multiple linear regression analysis, narcissism and submissive behaviors together predicted approximately 23% of the total variance of body image coping strategies.

It was found that appearance fixing and avoidance strategies, among the sub-dimensions of body image coping strategies, did not differ by gender, whereas positive rational acceptance differed in favour of women. In the study conducted by Avcı and Keven-Aklıman (2018), it was concluded that avoidance strategy was higher in men than in women. On the other hand, it was found that appearance fixing and positive rational acceptance strategies did not differ by gender. Dhurup and Nolan (2014) established that appearance fixing and positive rational acceptance differed by gender and were higher in women.

It was found that the positive rational acceptance strategy, among the body image coping strategies, differed in favour of university students who have romantic relationships. It was found that the messages about their bodies that individuals in young adulthood received from their partners had an impact on their body images and that individuals in this period were more likely to give positive messages about their physical appearance to their partners in romantic relationships than negative

ones (Goldsmith and Byers, 2016). Both the frequency and impact dimensions of comments based on physical appearance are associated with body image problems and self-esteem (Herbozo and Thompson, 2006). The person's attitude towards his/her own body can be shaped by the comments received from his/her social circle. In light of these findings, it is thought that when a person in a romantic relationship experiences anxiety about his/her body image, he/she receives positive messages about his/her physical appearance from his/her partner and tends towards a positive rational acceptance strategy.

In this study, a positive and moderately significant relationship was found between body image coping strategies and narcissism in university students. The reason for this relationship may be the fact that narcissism is a concept associated with the defectiveness schema (Anlı et al., 2017; Behary and Dieckmann, 2011; Young et al., 2003). It is thought that the person tries to support his/her inflated self-perception by turning towards several strategies to cope with his/her perceived physical defects.

It was found that among the body image coping strategies, there was a positive and moderately significant relationship between appearance fixing and narcissism and a low positive and significant relationship between avoidance and narcissism, but there was no significant relationship between positive rational acceptance and narcissism. Appearance fixing and avoidance strategies are associated with body image dissatisfaction (Cash et al., 2005). As a result of the literature review, it has been seen that there is a significant negative relationship between narcissistic personality traits and body perception (Kör, 2019; Tazegül, 2017). Considering this, with his/her low body perception, an individual with a narcissistic personality can be expected to try to improve or avoid the defects he/she perceives in his/her physical appearance. However, an individual who makes a conscious effort to hide or correct his/her defects cannot be expected to accept his/her body through reasonable thoughts.

A positive, low-level significant relationship was found between body image coping strategies and submissive behaviors in university students. Body image is effective in shaping self-perception (Hamachek, 1971) and is considered to be associated with self-esteem (Çavli, 2019; Haspolat and Kağan, 2017; Lin and Lin, 2018; Park and Epstein, 2013). Studies showing that submissive behaviors are also associated with self-esteem are also seen (Ordu, 2019; Torun et al., 2012; Tutar et al., 2018). These studies show that when self-esteem reduces, submissive behaviors, which may occur as a result of fear of rejection or ridicule (Gilbert and Allan, 1994), will increase.

It was found that among the body image coping strategies, there was a low-level significant positive relationship between appearance fixing and submissive behaviors and a moderate-level significant positive relationship between avoidance and submissive behaviors, but there was no significant relationship between positive rational acceptance and submissive behaviors. People may exhibit submissive behaviors as a result of the pressure they feel. Such behaviors may help the person

to conform to the individual or group (Kağıtçıbaşı, 2006). Therefore, the desire to conform and be accepted may result in submissive behaviors (Şeleci, 2014). Hence, it is seen that individuals who exhibit submissive behaviors are in expectation of approval (Kızıldağ, 2009; Koç et al., 2010; Şahan-Yılmaz, 2015). Therefore, it is thought that people's pursuit of approval within a particular society, together with the concern to please other people, may result in submissive behaviors. Along with the expectation of obtaining approval, this situation may lead to body image coping strategies as a result of dissatisfaction with physical appearance.

It was found that university students' narcissistic traits significantly predicted body image coping strategies, appearance fixing, and avoidance. In narcissism, individuals are fond of their physical appearance (Lelord and Andre, 2016). The defectiveness schema, which also includes the dislike of physical appearance (Rafaeli et al., 2011), is one of the most prominent schemas seen in narcissistic individuals (Behary, 2012). The defectiveness schema indicates the concern that feelings of worthlessness and shame will be realized by others (Genderen et al., 2012). In narcissism, despite the fact that the person experiences several concerns about his/her physical appearance, he/she may be striving to display a perfect and even superior appearance to keep these concerns unnoticed. Thus, it is thought that in narcissism, individuals may exhibit behaviors to correct their perceived physical defects and prevent these defects from being noticed by other people in order to cope with body image concerns.

It was found that university students' submissive behaviors significantly predicted body image coping strategies, appearance fixing, and avoidance. Various studies point out that submissive behaviors are close to body image. It is stated that individuals who exhibit submissive behaviors are in expectation of approval and are concerned about pleasing others (Kızıldağ, 2009; Koç et al., 2010; Şahan-Yılmaz, 2015). In addition to that, it is seen that submissive behavior is a concept associated with social comparison (Gilbert and Allan, 1994; Zaffar and Arshad, 2020). Social comparison is often made based on physical characteristics. Accordingly, it can be thought that in submissive behavior exhibited with the expectation of approval, individuals experience body image dissatisfaction by making social comparisons. Therefore, it is thought that submissive behaviors predict body image coping strategies.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu araştırmaya birinci yazar %60, ikinci yazar %40 oranında katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Bu araştırmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırmacıların alışma ile ilgili diğer kişi veya kurumlarla herhangi bir çıkar atışması yoktur.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beęeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığının 18.12.2020 tarih ve 2020-113 sayılı onayı ile yürütülmüştür.